

Αραβί. χερσὶ ὡρὶ ἡμῶν
ἔγραψεν ἅπλως Γεώργιος ὁ σερῖδς
J. A. 8. 306

Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΘΡΑΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΟΝ ΠΕΡΙΗΓΗΤΗΝ
ΤΟΥ ΧVΙΙ ΑΙΩΝΟΣ ΕΒΛΙΓΙΑ ΤΣΕΛΕΠΗΝ *)

• Θεωρία Αθ
1. 2. 1936
v. 154-155

Κατὰ μετάφρασιν ΙΩ. ΣΠΑΘΑΡΗ

Κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους, ὅτε ὁ Γιάγκο υἱὸς τοῦ Μαδριάν ἐπεχείρησε νὰ κτίσῃ τὸ φρούριον τῆς Κων/πόλεως ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ γνωστὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ βασιλεὺς Γιενονάν, ὅστις ἦτο ἀπαράμιλλος εἰς τὴν γεωμετρικὴν ἐπιστήμην, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διοχετεύσῃ ἐντὸς τῆς Κων/πόλεως τὸν ῥοὺν τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως, (παράδοσις), διήνοιξε τάφρους καὶ διώρυγας μετ' (τὴν συνδρομὴν) πεντακοσίων χιλιάδων ἐργατῶν, ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ ῥοῦ αὐτοῦ, τῶν καλουμένων: «Δεμίρ-Καπού» (Σιδηρὰ Πύλη) καὶ «Ταχταλή» (σανιδωτός), μετὰ δ' ἑπτὰ ἔτη συνεχοῦς ἐργασίας κατόρθωσε νὰ φέρῃ τοὺς ὁχετοὺς τοῦ ποταμοῦ μέχρι τοῦ Ἀζαδλή (Ἐλεύθερα) παρὰ τὴν Κων/πολιν. Προσελθὼν τότε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Γιάγκο εἶπε: «Ἰδοὺ ἐνταῦθα ἐγκατατέθησαν τὸν Δούναβιν (αὐτούσιον). Ἰδοὺ πῶς τὸν ἔφεραν ἐνταῦθα ὑπομονήσαντες αὐτὸν ὥσει σύροντες μίαν γυναῖκα ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς»

Μόλις, ὅμως, ὁ βασιλεὺς ἐπαύθη νὰ ἀναφέρει τὴν ὡς ἄνω φράσιν, ὁ Δούναβις, ὅντιν εἶχεν ἤδη εἰσέλθει εἰς τὴν Κων/πολιν καὶ διαφύων διὰ μέσου τοῦ Γιεν-Μπιχτάς εἶχεν ἐκδοῦν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν πλησίον εἰς τὴν Λάνγα-Καπού (Βλακκα) ἔθηκεν ἀφαιδῶς ἄφαντος (ὁ ῥοὺς αὐτοῦ) ἀπὸ τοῦ σημείου τοῦ ῥοῦν Ἀζαδλή, μόνον δ' ἐν μέρος αὐτοῦ (τοῦ ποταμοῦ) ἀνεφάνη εἰς τοὺς παραδεδωγμένους μύλους πλησίον τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν, τοῦ Χισάρ, τοῦ Πουνάρ-Χισάρ καὶ τοῦ Πραβαδῆ, ἕτερον δὲ μέρος αὐτοῦ ἀνεφάνη εἰς τὰς κωμοπόλεις ταύτας τοῦ Μικροῦ καὶ Μεγάλου Τσεκμεδζέ. Διὰ τοῦτο καὶ νῦν εἶναι ἐμφανεῖς οἱ ὁχετοὶ (ὅπαι) τοῦ Δουνάβεως ἐνταῦθα.

Εἰς τὴν λίμνην ταύτην ἀλιεύονται τὰ εἰδικῶς εἰς τὸν Δούναβιν ἀνήκοντα εἶδη ἰχθύων: ἀντακαῖος, μύραινα καὶ ἐν ἑτερον εἶδος (φωσφορίζοντος καὶ θορυβοῦντος) ἰχθύος.

Ὅτε, ἡμέραν τινὰ ἐκαθήμεθα εἰς τὴν παράλιον ἑπαυλιν τοῦ ἐκ Τὸπ-Καπού Μαχμούτ Ἀγά πλησίον τῆς ὁχθῆς τῆς λίμνης Τσεκμεδζέ, οἱ ἀλιεῖς συνέλαβον ἓνα μικρὸν ἀντακαῖον καὶ ἔστειλαν αὐτὸν δῶρον εἰς τὸν Σουλτάνον Ἱμπραχίμ Χάν. Δῆλον ἡμῖν, ἐκ τούτου, κατέστη, ὅτι εἰς τὴν λίμνην ταύτην ὑπάρχει ῥοὴ ἐκ τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως.

Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον καὶ τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης δὲν εἶναι πολὺ μικρόν.*)

*) Παράδοσις μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ὑπῆρχεν ὅτι ἡ εἰς τὸ παρὰ τὸν Ἀγ. Στέφανον τοιφλίχιον τοῦ στέμματος Ἀληβένικοι ὑπάρχουσα δεξαμενὴ ἦτο πλήρης νεροῦ προερχομένου ἐκ τοῦ Δουνάβεως· εἰς δὲ τὸ τοιφλίχιον Γιαρὶμ μπουργού (παρὰ τὸν ἐπὶ τῆς σιδηρ. γραμμῆς Κων/πόλεως—Ἀδριανουπόλεως σταθμὸν Σπάρτα κουλῆ) ὑπῆρχε κρήνη ὀνομαζομένη Τούνα σουγιού (= ὕδωρ Δουνάβεως).

νὸν ὕδωρ. Πᾶσαι αἱ οἰκίαι αὐτῆς εἶναι κεραμοσκεπτεῖς. Τεμένη (μυχράμ-
 πια) ἔχει ἐν ὧν δεκαεπτὰ, ἐξ ὧν τὸ ἐπὶ τοῦ λόφου τέμενος: «Τεκὲ-Δζαμί»
 εἶναι μολυβδοσκεπὲς καὶ μὲ ἓνα μινάρην.

Ὁ μυχροσεὶς τοῦ τεμένους ἀνήκει εἰς τὸν Ἀπτονσσελὰμ Βέην. Τὸ ἐν
 τῇ ἀγορᾷ τέμενος «Τσαοσὴ Ἀρσὺν» (= Πυροβολικοῦ) πρὸς νότον, διηλθον τὰ χωρία «Δαοὺ Πασᾶ Μπαχτσεσί»,
 «Τασλὴκ» (τόπος πετρώδης) καὶ ἄλλα καλῶς καλλιεργημένα χωρία καὶ
 ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κωμόπολιν: «Τσεκμεδζέ-σαγήρ» (= Κιουτσούκ Τσεκ-
 μετζέ, μικρὸν Ζεῦγμα), ἥτις εἶναι ἔδρα τοποτηρητοῦ ἱεροδικαστοῦ ὑπὸ
 τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Μολλά τοῦ Ἐγιούπ.

Τὸ φρούριον αὐτῆς κείμενον ἐπὶ τῆς παραλίας εἶναι πολὺ ἡρειπωμέ-
 νον, ἡ δὲ πόλις εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ
 ἡμισυ ἐπὶ λείου ἐδάφους, κατὰ δὲ τὸ ἄλλο ἡμισυ ἐπὶ κλιτύος ὄρους, ἔχει
 δ' ἐν ὧν ἑξακοσίας οἰκίας μὲ ἀμπέλους καὶ κήπους καὶ μὲ ἄφθονον ὑγειν-

1) Μετάφρασις τῶν σελ. 289—304 τοῦ Γ'. τ. τοῦ Σεριαχενταμέι Ἐβλιγιά
 Τσελεπή. Ὅλγια τινὰ περὶ τοῦ Σεριαχενταμέ καὶ τοῦ συγγραφέως αὐτοῦ, μετὰ με-
 ταφράσεως τῶν περὶ τῆς Δυτικῆς Θράκης πληροφοριῶν αὐτοῦ δρᾶ ἐν ττ. IV (σελ.
 113—128) καὶ V (σελ. 217....) «τῶν Θρακικῶν».

2) Λόγω οἰκονομίας χρόνου καὶ ἐλλείψεως κατάλληλων πηγῶν καὶ βοηθημά-
 των, εἰδικῶν διὰ τοὺς κλάδους τῶν ἀπαραπόλεων ἐπιστημῶν δὲν συνοδεύονται
 τὴν φορὰν ταύτην, αἱ περαιτέρω μεταφράσεις μετὰ ιστορικο-γεωγραφικάς, γλωσσι-
 κάς, χρονολογικάς, κριτικάς κ.λ. σημειώσεις. Ὁ Ἐβλιγιά Τσελεπής, ὡς γνωστὸν,
 περιέγραψε πλείους ὅσας μέρη τῆς Ἑλλάδος: Θράκην, Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν,
 Στερεάν Ἑλλάδα (ἰδίᾳ τὰς Ἀθήνας), Πελοπόννησον (μὴν τοῦ Μεσσηνίου ἐξαιρου-
 μένου), τὰς νήσους κτλ. εἰς 600 περίπου σελίδας τοῦ VIII τ. Αἱ πληροφορίες αὗται
 εἶναι λίαν περίεργοι καὶ πολὺτιμοι διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν. Εἰς τῆς ἔργον θά-
 ῆτο, ὅπως ἡ Ἀκαδημία, τὰ Πανεπιστήμια καὶ αἱ Ἀρχαιολογικαὶ καὶ λοιπαὶ
 ἐπιστημονικαὶ ἐταιρίαι χρησιμοποιήσωσι ταύτας διὰ τὰς μετὰ τὴν κριτικὴν ἐπεξερ-
 γασίαν τῶν θεωρῶ καθήκον μὴ νὰ ἐπιστήσω ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῶν ἐ-
 παϊόντων ἐπὶ τοῦ Σεριαχενταμέ.

εἶναι ἔργον τοῦ ἀρχιτέκτονος Σηράν Ἀγᾶ. Ἐχει εἰσέτι ἑνδεκα μεγάλα καὶ
 μικρὰ μολυβδοσκεπῆ χατῖα καὶ διάφορα φιλάνθρωπικὰ καθιδρύματα, με-

Ἀμέριμοι φίλοι καὶ ζεῦγη ἔρωτικά ἐπὶ ἀκατίων ἔρχονται εἰς τὰς λί-
 μυας τοῦ Τσεκμεδζέ τούτου (πρὸς διασκέδασιν), ἀλιεύουσιν ἰχθύς:
 (πλάτακα) (ψήσας κοιν. πησιά) καὶ τηγανίζοντες αὐτοὺς, τρυφεροὺς καὶ
 νοπούς ἐντὸς βουτύρου νοποῦ, γέβονται τούτων (μετ' ἀπολαύσεως πο-
 θηγῆς).

Οὐδὲν ὑπάρχει ἐφάμιλλον καὶ παρόμοιον μετ' αὐτὸν πλάτακα εἰς ὅλην